

STRUČNO – ANALITIČKI POSLOVI U SKLOPU PRIPREMINIH RADOVA ZA IZRADU UPU-a POVJESNE CJELINE GRADA DUBROVNIKA S OTOKOM LOKRUMOM – ZNAMENITOSTI SVJETSKE BAŠTINE

univ. spec. IVA KNEGO ŠOLETIĆ

mr. sc. MARINA OREB

Na poziv Ministarstva za prostorno uređenje, graditeljstvo i državnu imovinu, krajem 2023. godine kojim su svi Zavodi u RH pozvani predložiti izradu stručno-analitičkih poslova u sklopu provedbe Strategije prostornog razvoja RH

Zavod je predložio izradu Stručno – analitičke podloge u sklopu pripremnih radova za izradu UPU-a Povijesne cjeline grada Dubrovnika s otokom Lokrumom – znamenitosti svjetske baštine i za to dobio određena sredstva.

Predmetne stručno analitičke poslove, zamislili smo izraditi na način da se kao polazište preuzme metodologija iz prakse izrade Državnih planova područja posebnih obilježja koje karakterizira temeljita analiza postojećeg stanja prije donošenja Odluke o izradi Plana.

Svjetska baština Grad Dubrovnik ima svoje specifičnosti pa je svakako bilo potrebno tu metodologiju koja je bila predviđena za zaštićena prirodna dobra nacionalnog značaja razraditi i uskladiti sa suvremenim potrebama povijesnih cjelina i novim načinom zaštite kulturnih dobara.

ZAKON O ZAŠTITI PRIRODE, 2013.

Zakon o zaštiti prirode

pročišćeni tekst zakona

NN [80/13](#), [15/18](#), [14/19](#), [127/19](#), [155/23](#)

na snazi od 04.01.2020.

3. Provodenje zaštite u zaštićenim područjima

[Prostorni plan područja posebnih obilježja](#)

Članak 137. (NN [80/13](#), [14/19](#))

Organizacija prostora, način korištenja, uređenja i zaštite prostora u nacionalnom parku i parku prirode uređuju se prostornim planom područja posebnih obilježja, na temelju stručne podloge koju izrađuje Ministarstvo.

03
/41

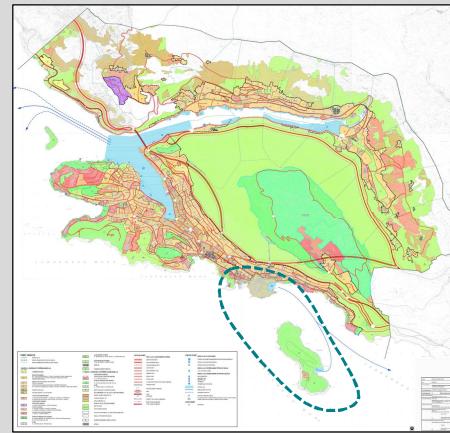
UVOD

U Zakonu o zaštiti prirode piše da je potrebno za park prirode i nacionalni park koji su u pravilu zaštićena prirodna dobra nacionalnog značaja, izraditi prostorni plan područja posebnih obilježja koji se u svemu prilagođava posebnostima područja.

Možemo primijetiti da imamo Dubrovnik koji je kulturna baština i nacionalnog i svjetskog značaja, ali u Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara nema ni riječi o potrebi izrade prostornih planova za ovakve povijesne cjeline.

Svi prostorni planovi izrađuju se temeljem Zakona o prostornom uređenju, ali u slučaju kada se radi o kulturnim dobrima nacionalnog značaja Zakon se ne može pozvati na posebni zakon tj Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara pa povijesnu cjelinu tretira kao obično građevinsko područje i to kao izgrađeni dio građevinskog područja za koje nije obvezna izrada plana većeg mjerila.

GUP DUBROVNIKA M. 1:5000

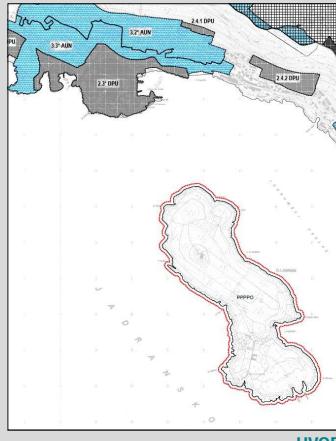

04
/41

Povijesna cjelina Dubrovnika je promatrana u sklopu GUP-a koji u mjerilu 1:5000 planira cijeli grad kao kulturni centar i predstavlja ga kao visokokonsolidirano tkivo u kojem se nema što dodati ni oduzeti.

GUP PLANOVI

- DPU 2.3* (prostorni obuhvat uskladen s podacima dobivenim od konzervatorskog odjela u Dubrovniku)
- PPPPO (prostorni plan područja posebnih obilježja - Lokrum)

05

UVOD

U GUP-u doduše postoji „obveza“ donošenja Detaljnog plana uređenja za staru gradsku jezgru i Prostornog plana područja posebnih obilježja za Lokrum, ali u međuvremenu iz zakona je izbrisani detaljni plan uređenja i u zakonu ne stoji neka posebna obveza izrade tih planova. Svjedoci smo da nema niti propisane metodologije za takve planove.

Naime Urbanistički plan uređenja, sukladan Zakonu o prostornom uređenju, je substandardan plan koji propisuje samo potrebu utvrđivanja zona i pristupa tim zonama, te se rade isključivo za neizgrađene i neuređene dijelove građevinskih područja.

Iako Zakon ne propisuje potrebu izrade prostornog plana za kulturno povijesne cjeline, Zakon niti ne brani izradu takvih planova, ali znamo da je svaki prostorni plan opterećenje za lokalnu zajednicu i da se nitko neće bez stvarne potrebe upustiti u izradu takvog plana.

Ovdje država nije prepoznala važnost nacionalne zaštite kulturnih dobara tako da je propustila i mogućnost nadgledanja izrade takvih planova. Za područje prirodnih dobara MPGJ je nositelj izrade takvih planova, a Hrvatski sabor ih donosi.

Dakle nalazimo se na prilično kliskom terenu što se tiče Zakona. Dugi niz godina radimo na tome i ukazujemo na te propuste i rezultati se vide. Smatramo kada ima dovoljno dobre volje i postoji sinergija može se napraviti pomak u pozitivnom smislu.

Svjedoci smo da se dosta toga pokrenulo te da je Ministarstvo kulture i medija započelo izradu Konzervatorskih podloga nove generacije za 60 povijesnih cjelina u Hrvatskoj između kojih su i 4 povjesne cjeline u našoj županiji i to Cavtat, Korčula, Ston i Dubrovnik o čemu ćemo biti informirani u slijedećoj prezentaciji Konzervatorskog odjela u Dubrovniku. Također se smatralo da je Konzervatorska podloga jedina potrebna da bi se pristupilo izradi prostornog plana, međutim, iz našeg iskustva koje smo stekli izrađujući stručno analitičke podloge za državne planove, smatramo da je ovakva urbanistička priprema za izradu prostornog plana potrebna i da skraćuje izradu prostornog plana kada se steknu uvjeti za to.

STARI PLANOVI

- PUP STARA GRADSKA JEZGRA
(stavljen izvan snage)
- PUP PILE PLOČE SV JAKOV
(stavljen izvan snage)
- PUP LOKRUM
(započet ali nije donesen)

07

/41

UVOD

Moram spomenuti i to da su planovi većeg mjerila (1:1000) za ovo područje povijesne jezgre i kontaktne zone postojali 80-tih godina prošlog stoljeća, ali da su ukinuti krajem 90-tih godina.

Sada bih objasnila kontekst našeg bavljenja ovom temom, te da nije slučajno što smo smatrali potrebnim započeti izradu ove podloge....

Naime, Zavod je posvećen zaštiti krajolika u okviru prostorno-planske dokumentacije koja je nužna zbog velikog pritiska brojnih razvojnih projekata koji prijete degradaciji (i ne samo) dubrovačkog krajobraza.

Jedan od tih pritisaka početkom 2010-ih bio je planirani Sportsko-rekreacijski centar s golfskim igralištem na platou Srđa iznad UNESCO-m zaštićenog Starog grada Dubrovnika.

S obzirom da prostor nije imao potrebnu zakonsku zaštitu, bilo je potrebno analizirati vrijednost lokaliteta i pribaviti argumente za prostorno-plansku zaštitu prostora.

Dubrovnik kao kulturna baština već je i tada bio istražen brojnim studijama, ali nije cijelovito sagledan unutar povijesnog urbanog krajolika pa to područje nije bilo definirano kao takvo u prostornim planovima.

Ideja je bila cjelovito obraditi prostor settinga Dubrovnika suvremenim metodologijama, što je bilo moguće jedino kroz EU fondove uz primjenu Europske konvencije o krajobrazu i UNESCO-ovih operativnih smjernica za svjetsku baštinu.

U 2012. godini bio je otvoren poziv za EU projekt IPA prekogranične suradnje Hrvatska – Crna Gora na temu baštine i razvoja turizma, mi smo s partnerima iz Hrvatske i Crne Gore prijavili projekt pod nazivom Baština – pokretač razvoja.

Određeno je Pilot područje koje je obuhvaćalo područja šireg grada, stare gradske jezgre i kompletног masiva Srđa iznad Dubrovnika. Namjera je bila izraditi metodologiju zaštite krajobraza urbaniziranog područja Grada Dubrovnika i primjeniti je na krajobraze cijele Županije kako bi mjere i smjernice zaštite bile ugrađene u prostorne planove i postale obvezujuće????

Projekt je rezultirao sa šest studija od kojih je posljednja pod nazivom Identifikacija i valorizacija prirodnih i kulturnih krajobrazova pilot područja grada Dubrovnika bila najvažnija. U njoj je razvijen okvir za procjenu utjecaja na kulturnu baštinu (HIA) za mesta svjetske baštine, što je bio nov i koristan alat u konzervatorskoj struci. Projekt je trajao od 2013. – 2015. i veoma nam je koristio u našem daljem radu, te smo od tada do danas posvećeni istim temama ....

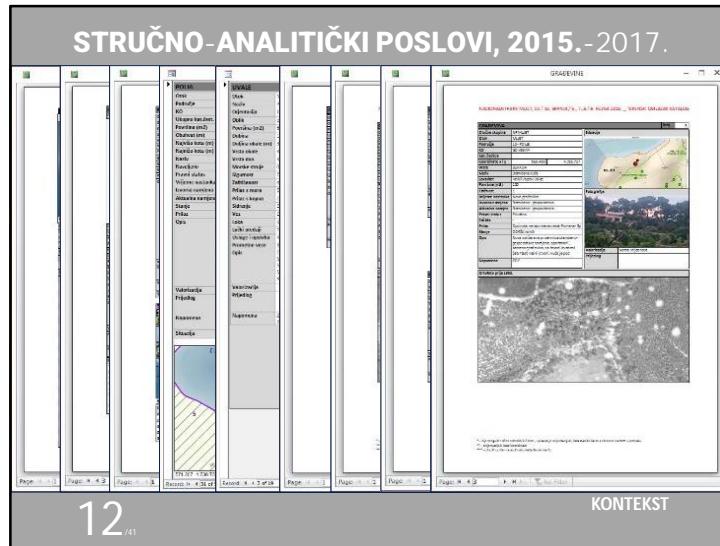

U nastavku rada u periodu 2015. – 2017. godine, Zavod je u suradnji s Ministarstvom prostornog uređenja izradio Stručno-analitičke poslove kao pripremu za izradu Prostornog plana Nacionalnog parka Mljet i Parka prirode Lastovsko otočje, oba plana državne razine i nalaze se u našoj županiji.

To su zaštićeni dijelovi prirode za koje se temeljem Zakona skrbi država i kojima upravljaju državne javne ustanove.

U Zakonu o zaštiti prirode je izričito rečeno da se za ta područja mora raditi prostorni plan područja posebnih obilježja, a da za te planove Državni zavod zaštite prirode mora izraditi prirodoslovnu podlogu.

Nositelj izrade takvog plana je Ministarstvo prostornog uređenja, koje obvezno traži izradu urbanističke stručno-analitičke podloge sukladno utvrđenoj metodologiji kako bi se stvorili preduvjeti za izradu Prostornog plana te dalo prijedlog Odluke o izradi koju donosi za ove planove Hrvatski sabor i u konačnici i donose ih.

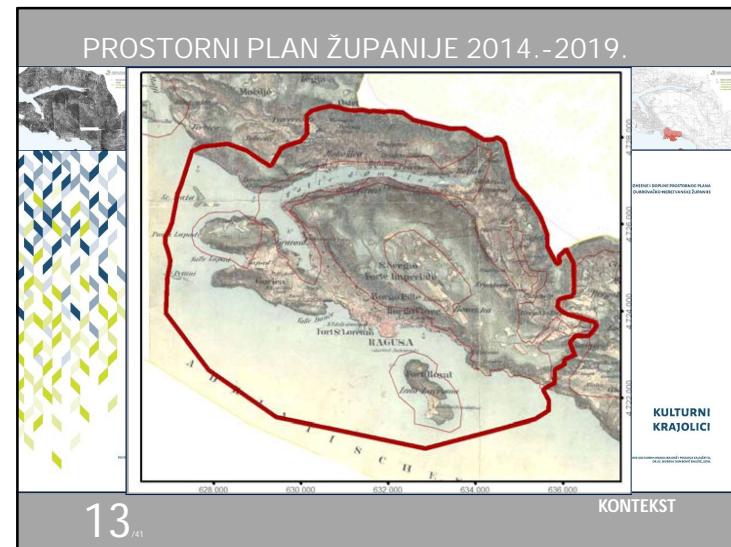
Naš posao je bio analizirati zgrade i strukture na području Parka prirode Lastovsko otočje i Nacionalnog parka Mljet.

Izrađene su analize i katalozi pojedinačnih struktura u obuhvatu (zgrade, prometnice, građevinska područja ali i polja, uvale.).

Terenski rad sastojao se od prikupljanja podataka i fotografiranja pri čemu su korišteni GIS alati koji su omogućili brže i točnije prikupljanje podataka.

Nakon terenskog rada uslijedio je njihov unos i sistematizacija u bazu podataka, što je rezultiralo kataloškim listovima za svaki analizirani element promatran na terenu. Katalog je svakom zainteresiranom stručnjaku trebao dati dovoljan niz točnih podataka, čijim proučavanjem se može dobiti cjelovita slika cjelokupnog područja i donijeti osnovni zaključci bitni za planiranje tog područja.

Upravo izrada ovih podloga nam je dala ideju da se i za Dubrovnik primjeni ova metoda jer nisu nacionalno bogatstvo samo zaštićena prirodna nego i zaštićena kulturna dobra.

13
/41

U međuvremenu smo na tragu svih stečenih iskustava sve to primijenili prilikom izrade sveobuhvatnih Izmjena I dopuna prostornog plana Županije, ali smo također dali izraditi mnoge druge nedostajuće studije koje su sagledale prostor cijele županije.

Tako je proširena povijest Dubrovačke republike na povijest županije, dali smo izraditi studije Prepoznavanje i vrednovanje kulturnih krajolika, Tipološku klasifikaciju krajobraza, Registar kulturnih dobara županije, Svjetska kulturna baština, Popis arheoloških lokaliteta na području županije itd itd

Međutim sve navedeno je ugrađeno u PPŽ kao preporuka i nije obvezno radi horizontalne neusklađenosti Zakona o prostornom uređenju i Zakona o očuvanju i zaštiti kulturnih dobara koji ne dopušta prostornim planovima da štite evidentirana kulturna dobra i kulturne krajolike....

U PPŽ tada je ucrtan setting tj povjesni urbani krajolik Dubrovnika koji nije strogo administrativan već se proteže i dijelom u općini Župa dubrovačka, ucrtana je nova modificirana kontaktna zona koja je utvrđena 2018. godine te obuhvat nacionalne i svjetske zaštite područja Dubrovnika.

U studiji Prepoznavanje i vrednovanje kulturnih krajolika DNŽ utvrđen je prema novoj metodologiji niz novouvrđenih krajolika koji su preporučeni za upis u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

MISIJA UNESCO, 2015.

The report cover features the UNESCO logo, the International Council on Monuments and Sites (ICOMOS) logo, and the Dubrovnik logo. The title is 'IZVJEŠĆE O REZULTUZU PRIMJETAKA MJEĐU UNESCO-OM I KOMOS-OM STADOM GRAD DUBROVNIK HRVATSKA'. Below the title is the date 'OD 27. LISTOPADA DO 1. STUDENOG 2015.' The cover also includes a photograph of the Old Town of Dubrovnik and the text 'Stari Grad Dubrovnik ©Steser, UNESCO'.

15 /41

KONTEKST

U međuvremenu je bila Misija UNESCO-a koja je izradila Izješće kojim se naglasila potreba strože zaštite svjetskog dobra u kojoj su spominjane i navedene i izrađene studije u okviru našeg projekta te potreba proširenja kontaktne zone i potreba izrade Plana upravljanja svjetskim dobrom.

Slijedilo je, a nakon temeljitim analiza za prostor Dubrovnika kojom je utvrđena prevelika koncentracija turista da se sagledaju i ostali prostor teritorija Županije i bivše Dubrovačke republike i ostalih povijesnih naselja te da se pokuša rasteretiti grad, da se analiziraju i prepoznaju vrijednosti ruralnog prostora.

Tako je temeljem preporuka Županijskog prostornog plana, u suradnji s DUNEom započeo novi ciklus studija financiran kapitalizacijom EU projekata, konkretno CO-EVOLVE i WINTER MED.

Kroz projekt CO EVOLVE moralо se zaštитiti obalno područje Neretve, pa je došlo do ideje da se ništa ne planira na obalnom području, već da se prouči rubno zaobalno područje doline Neretve, gdje se nalazi veliki broj zapanjenih ruralnih naselja na kojim su planirana velika građevinska područja.

Tijekom 2020. godine Smjernice iz Studije implementirane su u 6 planova prostornog uređenja koji su tada bili u izradi. Opće, nisu obvezujući, ali je korak naprijed.

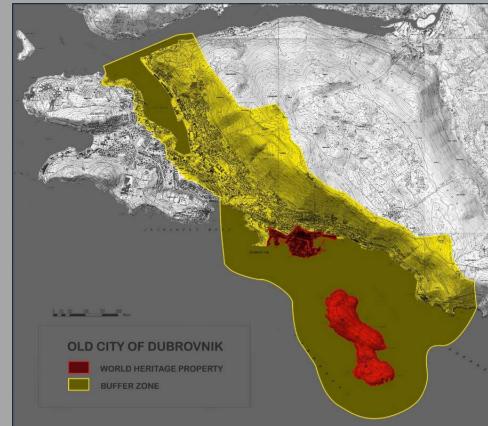
Nakon uspjeha projekta CO-EVOLVE, završen je i EU projekt WINTER MED. Zadatak je bio produljenje turističke sezone na mediteranskim otocima. Otoći Korčula i Mljet odabrani su kao pilot područja. Na otoku Korčuli imamo manji broj većih naselja koja u sebi imaju povijesnu jezgru koja nije zakonom zaštićena, ali ima ambijentalne tradicijske vrijednosti s karakterističnim tipologijama stanovanja kojima prijeti devastacija. Na otoku Mljetu primjećuje se propadanje starih povijesnih naselja koja su unutar kopnenog dijela otoka, dok je njihova fizionomija u potpunosti očuvana, budući da se razvojem turizma, život preselio na obalu.

U sklopu ovih projekata krajnji rezultat su bili priručnici - brošure s uputama kako graditi na promatranim područjima i koje su najveće greške koje se događaju kada se gradi bez doticaja s tradicijom.

Nastavak ovakvih analiza nam slijedi za područje poluotoka Pelješca, Dubrovačkog primorja, Župe i Konavala....

Možemo se pohvaliti da je 2023. ovakav iskorak prepoznat pa je za izrađene studije tvrtka Ask atelier dobila prestižnu nagradu za urbanizam HKA.

UNESCO - PROGLAŠENJE KONTAKTNE ZONE, 2018.

18
/41

KONTEKST

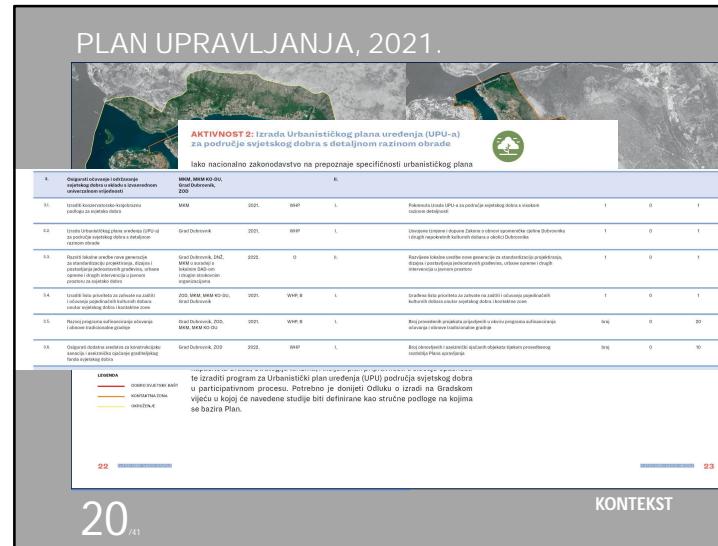
2018. godine je UNESCO proglašio manju izmjenu granica kontaktne zone...

A 2020. dovršena je Konzervatorska podloga za kontaktну zonu.

Nakon što je Ministarstvo kulture i medija izradilo Konzervatorsku podlogu za kontaktnu zonu, Grad Dubrovnik započeo je izradu sveobuhvatnih izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja i GUP-a Dubrovnika koji će podlogu integrirati u Plan....

Podloga je izvrsna. Međutim na svim kartama vidljivo je da je svjetsko dobro samo naznačeno jer je mjerilo GUP-a sitno da bi se napravila razrada za taj segment.

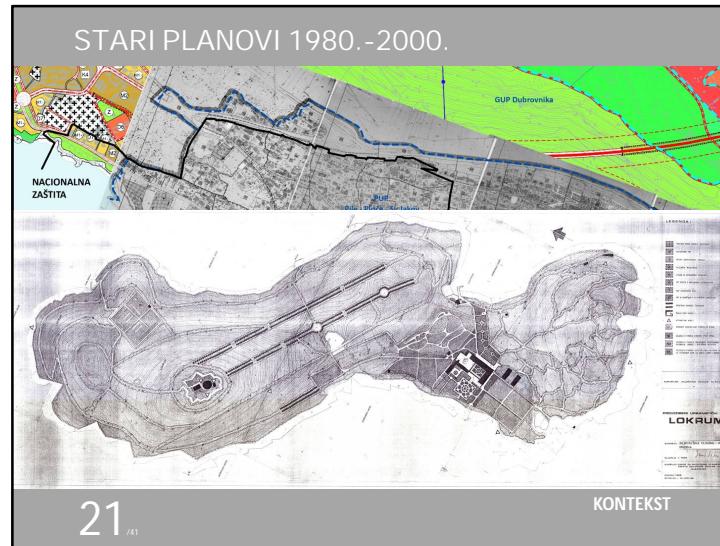
Godine 2021. donesen je i Plan upravljanja u kojeg smo nastojali tijekom izrade ugraditi potrebu izrade Prostornog plana za integralno svjetsko dobro što je detaljno obrazloženo u poglavljvu IV. Akcijski plan upravljanja u točki Zaštita, očuvanje i održavanje, cilju 3, Aktivnosti 2.

I svjedoci smo da je Plan upravljanja donesen u sinergiji Ministarstva, županije i grada Dubrovnika te civilnog društva.

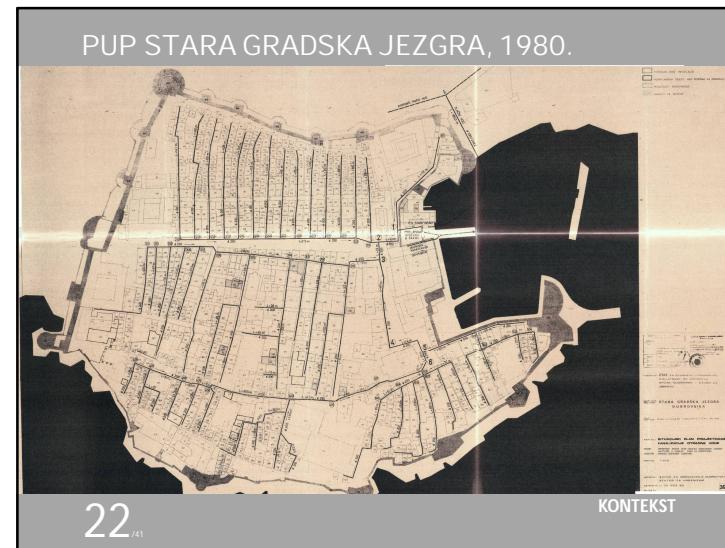
Prostorni planovi su podzakonski akti i odredbe prostornog plana su obvezujuće jer su donesene kroz zakonom propisanu proceduru.

Dubrovnik je imao provedbeni urbanistički plan stare generacije, koji je stavljen van snage.

A sve aspekte uređenja povjesne jezgre preuzele su Odluke i pravilnici i u najvećoj mjeri konzervatorski odjel koji mora biti upitan za svaku i najmanju intervenciju u prostoru Grada.

Od 1986. do kraja 90ih postojao je Provedbeni urbanistički plan Stare gradske jezgre Dubrovnika, koji je s PUP-om Pile-Ploče Sv Jakov obuhvaćao djelove svjetske baštine. PUP Lokruma bio je započet ali nikad nije bio dovršen.

PUPovi su kao osnovu za planiranje imali povijesno-urbanističko istraživanje. Iz prikaza grafičkih sadržaja je vidljiva razina detaljnosti i širina tematika kojom se sagledavao prostor povijesne jezgre. Uz konzervatorsku dokumentaciju koja je valorizirala objekte i spomenike, te sami urbani razvoj, PUPom su se analizirala vlasništva, javni sadržaji, namjena prizemlja, javni prostori, naročito stanje i opločenje te između ostalog i protok kroz ulice. Planom su se rješavale namjene, od namjene prizemlja do namjene katova, način korištenja otvorenih prostora, zaštita od elementarnih nepogoda te naravno, sustavi infrastrukture.

Kada usporedimo s današnjim prostornim planom na snazi, usporedbom GUPa i nekadašnjeg PUPa, jasno je vidljiva razlika dviju razina planova. PUP-om su bili riješeni i komunalni problemi, reklame i sve što se danas nizom pravilnika i uredbi grada Dubrovnika rješava pojedinačno. I napokon.

STRUČNO ANALITIČKA PODLOGA, 2023

23

PROGRAM

1. ANALITIČKI POSLOVI

- Analiza i valorizacija prostorno - planske dokumentacije
- Analiza provedbe plana (ozakrejanja, dozvole, zahvat)
- Analiza izrađenih studija za područje obuhvata Plana
- Analiza pre postojeće zonacije i namjene površina, prostornih kapaciteta
- Izvadak mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara iz važećih prostornih planova

2. KATALOG GRAĐEVINSKIH STRUKTURA

- Evidencija postojećeg stanja
- Katalog zgrada, otvorenih prostora, urbane opreme (Izrada kataloga područja, insula, blokova pojedinačnih građevina, otvorenih prostora, arheoloških lokaliteta, stabala, urbane opreme...)
- Katalog postojeće infrastrukture (promet, vodoopskrba i odvodnja, elektronistatika, itd.) unutar obuhvata UPU

3. PRIPREMA ZA PLAN

- Analiza zanimljivih prijedloga
- Definiranje ciljeva i prioriteta Plana
- Prijedlog sadržaja Plana i mjerila kartografskih prikaza
- Prijedlog Programa i Odluke o izradi plana

4. PARTICIPACIJA DIONIKA

- Konferencija (Svjetska baština – planiranje i upravljanje)
- Biožabe
- Priredbi
- Radiionica (Konzervatorske podloge nove generacije, HIA)
- Tribine
- Ankete

Stručno analitički poslovi, zamišljeni su na način da se kao polazište preuzme metodologija iz prakse izrade Državnih planova područja posebnih obilježja koje karakterizira temeljita analiza stanja prije donošenja Odluke o izradi Plana.

Taj prostor će se promatrati kroz niz analiza; prvo kroz analizu i valorizaciju prostorno planske dokumentacije, zatim analizu provedbe plana koja uključuje prikaz ishođenih akata prostornog uređenja poput dozvola, legalizacija i sl., analizu zonacije i namjene površina te prostornih kapaciteta. Istaknut će se Mjere zaštite kulturnih dobara iz važećih prostornih planova te će se sagledati i valorizirati izrađene studije za područje obuhvata te zaprimljeni prijedlozi.

Posebice će se analizirati postojeće stanje građevinskih struktura i infrastrukture u formi kataloga.

Katalog građevinskih struktura čini evidenciju i valorizaciju postojećeg stanja u prostoru. On obuhvaća katalog zgrada, otvorenih prostora, urbane opreme, infrastrukture i sl.

Stručno-analitički poslovi također će definirati ciljeve i prioritete, sadržaj i mjerila kartografskih prikaza, program te prijedlog Odluke o izradi nadolazećeg Urbanističkog plana uređenja.

Za ovakve poslove potrebna nam je dokumentacija od grada i gradskih ustanova stoga smo s Gradom i Zavodom za obnovu potpisali sporazum o međusobnoj suradnji i povremenom izvještavanju o napretku radova.

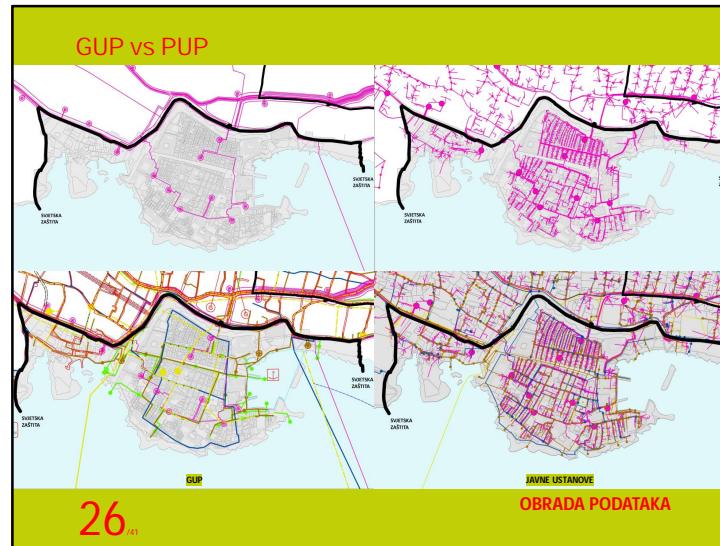
S pojedinim ustanovama koje brinu o prostornim podacima i državnim i komunalnim tvrkama smo pisanim putem zatražili dostavu dokumentaciju te se na sastancima dogovarali o njihovim podacima, potrebama i planovima.

Povijesna cjelina grada Dubrovnika s Lokrumom uređuje se Generalnim urbanističkim planom kojim nije detaljnije analiziran niti obrađen prostor povijesne cjeline. Povijesna jezgra je u GUP-u označena samo jednom namjenom.

GUP naime, sagledava cijeli setting Dubrovnika, međutim zbog veličine prikaza i činjenice da je povijesna jezgra izgrađeni dio građevinskog područja, odredbe ga zaobilaze i nema detaljnosti koja je, kao što smo svi svjesni, neophodna za funkcioniranje ovog dijela Grada.

To se posebice vidi kroz kartografske prikaze postojećeg i planiranog stanja infrastrukture.

Generalnim urbanističkim planom imamo riješene glavne elektroopskrbne kanale, kanale odvodnje, vodoopskrbe... ali kad se sve to preklopi u jednom planu u malom mjerilu vidi se manjkavost tih prikaza za takvu gustoću izgrađenosti i tako kompleksne sustave na razini ulice.

Ujedno, za svaki od tih infrastrukturnih sustava zadužena je zasebna tvrtka ili ustanova koja skrbi za njih. Vodovod Dubrovnik za vodu i odvodnju, HEP za energetiku, HAKOM za elektrokомуникаcije, Čistoća za otpad itd.

Svaka od tih institucija ima svoje podatke, strategije i planove rada dok ne postoji jedno mjesto tj. plan koji bi sve to sagledao, prikazao, te ustanovio načine polaganja instalacija na način da se međusobno usklade radovi te izbjegne nered u prostoru i neadekvatna rješenja.

GUP-om koji je dijelom i strateški prostorni plan nije moguće riješiti sva pitanja planiranja prostora.

Današnje uređenje unutar grada se regulira odlukama, pravilnicima i uredbama koji su uglavnom propisane za prostor cijele administrativne jedinice tj. i izvan gradske jezgre, dok je za prostor gradske jezgre ujedno potrebno ishoditi i mišljenje i odobrenje konzervatorske službe, što dodatno zagušuje njihovu moć bavljenja svim tim problemima, a kompleksnost samog administrativnog procesa dovodi do loših situacija gdje se napislijetu djeluje na svoju ruku.

Za potrebe izrade Programa za natječaj u Gradskoj Luci izrađen je Pojmovnik prema odlukama i pravilnicima Grada Dubrovnika.

Promatrajući Grad stječe se dojam o stalnosti i nepromjenjivosti prostora, no istina je bitno drugačija. Tome svjedoči evidencija provedbe akata prostornog uređenja tj. ishođenja dozvola.

Ovo je prikaz evidencije akata Informacijskog sustava prostornog uređenja prije mjesec dana.

Stručno-analitički poslovi trebaju evidentirati probleme, sagledati izrađene stručne i znanstvene studije te ih preispitati i evtl. pripremiti za ugradnju u nadolazeći prostorni plan.

Kada se nadovežemo na problematiku klima jedinica, Zavod za obnovu Dubrovnika je sukladno Izvješću Misije UNESCO-a i ICOMOS-a iz 2015., kao i smjernicama Ministarstva kulture uvrstio u svoj Program izradu Stručne podloge kojom bi se odredile mogućnosti alternativnih sustava grijanja i hlađenja.

U skladu s time 2018. Izrađena je

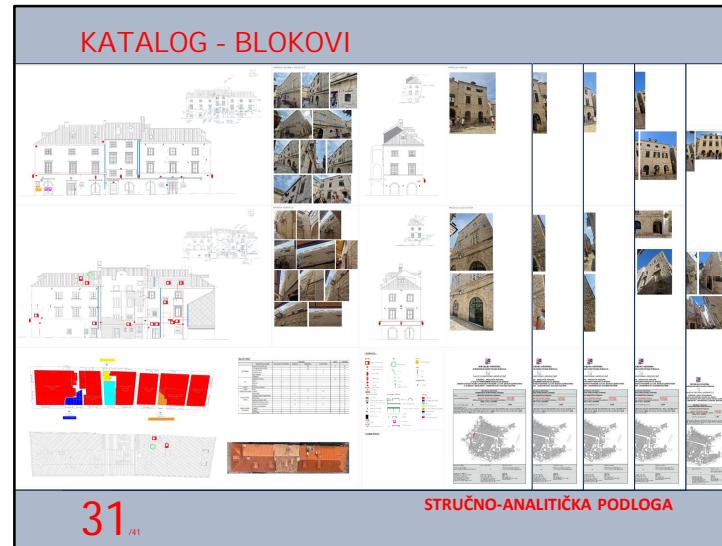
- Studija optimalnog rješenja sustava grijanja i hlađenja u povjesnoj jezgri Dubrovnika i
- elaborat Moguće dispozicije agregata i infrastrukture razvoda medija

Toplinske pumpe koje koriste morsku vodu kao toplinski izvor još uvijek predstavljaju rijedak način upotrebe toplinskih pumpi. No, u studiji se navode primjeri dva postrojenja toplinskih pumpi s morskom vodom kao toplinskim izvorom.

Postrojenje Värtan Ropsten u Stockholm, Švedska gdje je gotovo 60 % korisnika toplinske energije priključeno na centralni toplinski sustav. Te **Postrojenje Katri Vala**, koje je pušteno u pogon 2006., a služi i za potrebe grijanja i hlađenja grada Helsinki u Finskoj. Smatra se najvećim postrojenjem za kombiniranu proizvodnju ogrjevne i rashladne energije.

Ova studija daje izgledno rješenje za problem klima jedinica u povjesnoj jezgri za koje bi se ugradnjom u prostorni plan stvorili uvjeti za provedbu.

Pri analizi bloka, sagledavaju se namjene svih etaža bloka te sva pročelja s posebnom pozornosti na elemente pročelja koji nisu dio građevinske strukture , pri tom se misli na vanjske klima jedinice, rasklopne kutije, rasvjetna tijela (javna i privatna), komercijalnu signalizaciju, reklame, elektrokomunikacijske uređaje, razvod kabelske mreže itd. Rad je na terenu na način da se na postojeće arhitektonске snimke nadocrtavaju nedostajući elementi, blok se fotodokumentira te se radom u uredu ti podaci digitaliziraju.

Kataloški list za blok je organiziran na način da se prvotno na karti povjesne jezgre prikaže pozicija bloka o kojem se radi. Zatim su prikazane sve fasade s nadocrtanim elementima i popratnom fotodokumentacijom, koji uključuje četiri pročelja te tlocrt krova, zatim nacrt prizemlja s unesenim namjenama. Kataloški list još sadrži i legendu te tabični prikaz unutar kojeg su unesene kvantitativne vrijednosti analiziranog bloka. Ovdje su prikazani blokovi na području Garišta.

KATALOG - BLOKOVI

PZO8 - GARIŠTE

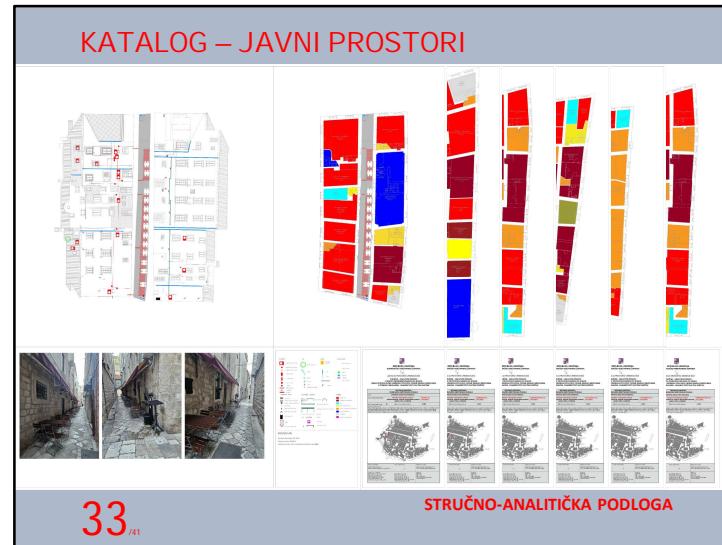
	ELEMENT NA FASADI	BLOW						UKUPNO
		B06	B27	B29	B36	B22	B30	
ELEKTRIKA	kabel	375,2 m	119,3 m	230,4 m	290 m	243,7 m	180,5 m	1249,1 m
	vanska klima jedinica	12	8	11	22	29	39	101
	rasklopna kutija velika	13	1	1	1	1	1	18
	rasklopna kutija mala	5	5	18	17	25	32	77
	rasvjetni feral	7	1	3	3	5	4	23
	rekamni feral	4	2	3	2	6	2	19
	jaki reflektor	2	1	1	1	1	1	6
	reflektor	3	2	1	6	2	14	
	mati feral				5			5
	LED svjetiljke				2	2		4
EKI	glazda					4		4
	ventilator						2	6
	satelitska antena	1	1	1	3	5	1	12
	antena				1	1	1	3
	alarm	2				1	1	4
KONSTRUKTIVNO	kamera	2		2	4	3	1	12
	zvono	1		2	5	2	2	10
	pregrada za ključeve			2	3			5
	pošta						1	3
	podstavni sandučić	2					12	67
VODA	otok	7	11	11	12	14	12	
	opiter		1					1
	ratnica	15	14	17		7	30	83
KOMUNALNO - JAVNO	naziv ulice	2	1	1	1	1	3	9
	oznaka za sobe i apartmane	1		3	5	3	3	15
	bulka	5	6	7	10	9	3	38
	kanta za smeće	1	2	1	2	2	2	8
	stakla za zastavu mali	3	3	7	8	8	11	40
	stakla za zastavu veliki		1	1				2
	čistilica za vodu i statu	3		1	2		2	8
	telefonska konzola feral	10	3	4	5	4	4	26
	članični parapet						12	12
	tenzidovna sklopiva	4	5		12	6	6	33
KOMUNALNO - PRIVATNO	tenzidovna latica				1	1		2
	okoprije	4	5		12	6	4	31
	postolje za vježbu				5	8	13	
	čekić	1	6	17	18	18	10	70
	bankomat	2					2	

STRUČNO-ANALITIČKA PODLOGA

Kataloški list područja prati i ukupni tabelarni prikaz kvantitativnih podataka o postojećim elementima na ulicama i blokovima.

To obuhvaća i uvijek goruće pitanje instalacija i klima jedinica postavljenih na pročeljima Grada za koje ne postoje niti jasni podaci, niti utvrđeno djelovanje.

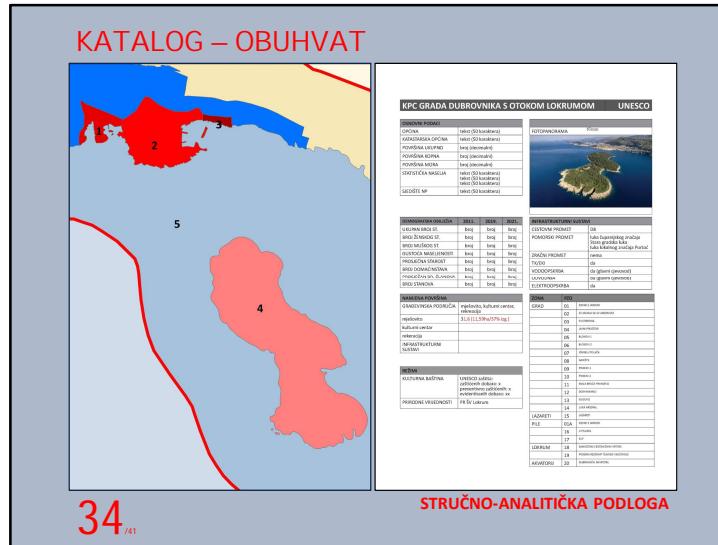
Na terenu, dosadašnje provedeno istraživanje Zavoda pokazuje da na prostoru Garišta postoje 101 klima jedinica, te 1247 metara kabela za koje je zadužen HEP, HAKOM ili predstavljaju priključke pojedinih stanova, što sve čini šumu instalacija na pročeljima Grada.

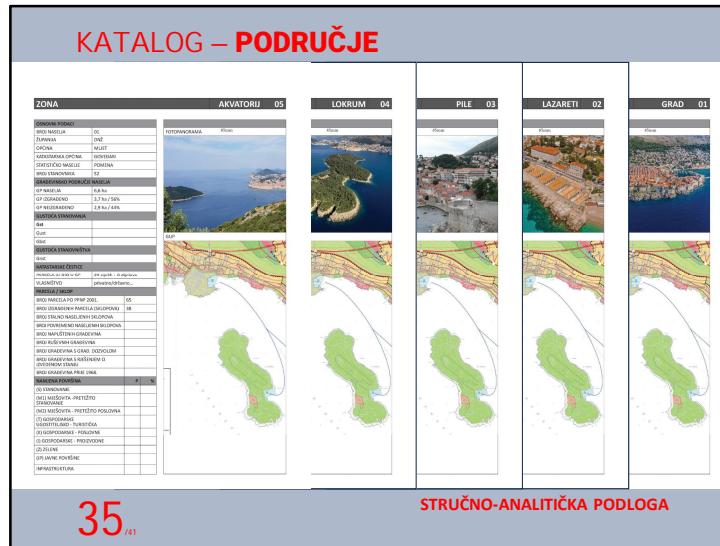
Pri analizi javnog prostora (ulica, trg) sagledavaju se namjene blokova koji ga omeđuju, te se ucrtavaju svi elementi koji se nalaze na javnom prostoru koji se odnose uglavnom na mobiljar ugostiteljskih objekata poput stolova i stolica, klupa, žardinjera, stalaka za jelovnike i reklama i slično. Ujedno se prikazuju i ugostiteljske površine pod koncesijom.

Kataloški list za ulicu je organiziran na način da se prvotno na karti povjesne jezgre prikaže pozicija ulice o kojoj se radi. Zatim je prikazan nacrt ulice s prevaljenim pročeljima blokova koji je omeđuju, uz to je prikazan i tlocrt prizemlja s namjenama. Sve je popraćeno fotodokumentacijom, tumačem i tabličnim prikazom kvantitativnih vrijednosti analizirane ulice.

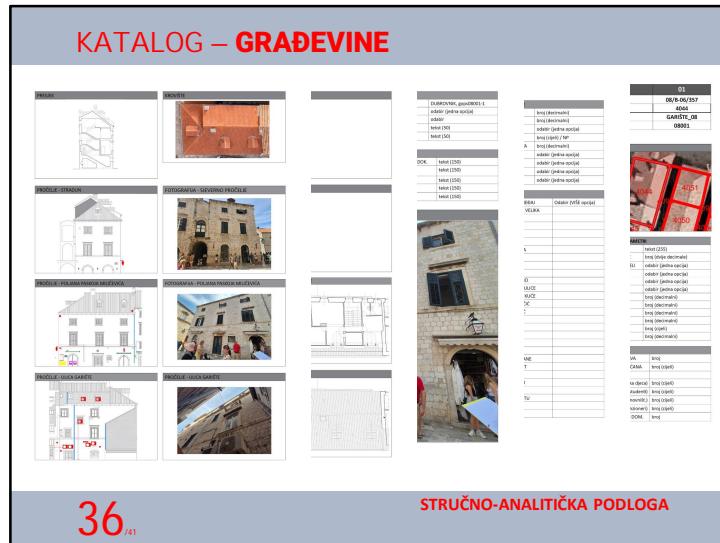
KATALOG – OBUHVAT

Katalog obuhvata čini jedan list analize s osnovnim podacima, na kojem je utvrđena podjela na karakteristična područja kao što su Grad, Lazareti, Pile, Lokrum i akvatorij te se definiraju područja zajedničkih obilježja. Važno je istaknuti da su područja i podjeli usklađene sa dokumentacijom Zavoda za obnovu te Konzervatorskom podlogom.

Katalog područja obrađuje pet listova karakterističnih dijelova unutar obuhvata svjetske baštine te se daju sumirani podaci analizirane namjene, te opis geneze, položaja, stanovništva, oblikovanja, infrastrukture te statistički podaci Državnog zavoda za statistiku itd

Katalog struktura obrađuje zgrade, vrtove, dvorišta, javne prostore tj. ulice, trgrove, obale, parkove, parkirališta ili javnu plastiku tj. kipove, stupove, fontane...

Kao i postojeću infrastrukturu (vodoopskrba, odvodnja, elektroopskrba, telekomunikacijska mreža, urbana oprema i slično)

To će biti osobna iskaznica svakog elementa grada, ali vezana na dokumentaciju Zavoda za obnovu.

U sklopu izrade SAP-a izrađen je i zadatak za nabavu za izradu topografsko-katastarske podloge za potrebe Prostornog plana i namjeravamo ga poslati Gradu Dubrovniku koji bi je trebao naručiti.

Topografsko – katastarske podloge u analognom obliku u mjerilu 1:1000 izrađene su sredinom osamdesetih godina prošlog stoljeća kao podloge za izradu PUP-ova stavljenih izvan snage.

Te podloge treba digitalizirati odnosno napraviti nove novim tehnologijama za obuhvat svjetskog dobra. Naveli smo već postojeće obrađene dijelove za koje postoje i digitalne podloge, sve to treba uklopiti i povezati.

Planirano je provesti i participaciju, za koju potrebu ćemo angažirati stručnjake ali i u dogovoru s gradom i gradskim ustanovama održavati povremeno i to: konferencije, izložbe, tribine, prezentacije i okrugle stolove. Najvažniji je program za izradu plana koji će se raditi kroz radionice. Program će biti osnova za Odluku o izradi koju treba donijeti Gradsko vijeće.

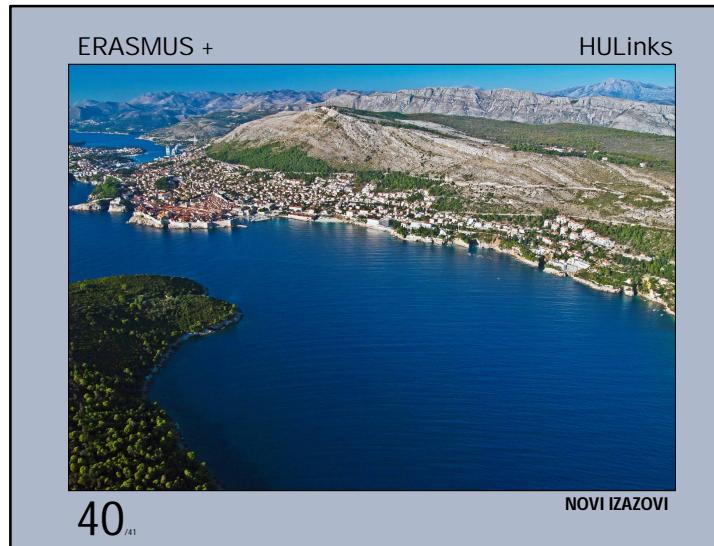
Prijedlozi su dobrodošli, moramo osmisliti načine djelovanja

Do sada smo organizirali konferenciju o prostornom planiranju i upravljanju područjem svejske baštine, a uz pomoć Društva prijatelja dubrovačke starine te potporu Grada, Županije kao i ministarstva kulture i medija te prostornog uređenja... Niz stručnjaka govorilo je na temu kulturne baštine i potrebe izrade adekvatnih planova te percepciji kulturne baštine u europi.

Održane su i dvije radionice o konzervatorskim podlogama kao i izradi HIA-e jer znamo da se grad štiti u kontekstu povijesnog urbanog krajolika, settinga i kontaktne zone... što se treba stalno naglašavati, a stručnjake i građane informirati i educirati.

Obje radionice su privukle zainteresiranu stručnu i šиру javnost.

Najnovije, a na tragu radionice o HIA-i održanoj u sklopu konferencije

Na inicijativu voditelja radionice Michaela Kloosa Zavod je pozvan da bude partner za ProjektU ERASMUS + nazvanom HULinks.

Radi se o **Operacionalizaciji povijesnog urbanog krajolika kroz povezivanje visokog obrazovanja i prakse**

Tako se zavod našao u društву:

- Sveučilišta primijenjenih znanosti RheinMain iz Njemačke
- Sveučilišta u Antwerpenu iz Nizozemske
- Sveučilišta u Gothenburgu iz Švedske te
- ICCROM-a

Krajnji cilj projekta je ustanoviti on line kurs za edukaciju za izradu HIA-e te uspostava osnove za kurikulum za magisterij u oblasti procjene utjecaja na kulturnu baštinu.

Ovo je veliki izazov i veselimo se projektu ukoliko bude prihvaćen.

Stoga, ukoliko uspijemo u svemu ovome, izradit će se Prijedlog Odluke o izradi Plana za Gradsko vijeće
čime prostorno planiranje tek počinje.